

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Etyka szczegółowa Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Teologia Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Teologiczny Poziom studiów studia jednolite magisterskie Forma studiów studia niestacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 12TEON.58K.10377.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Koordynator zajęć	Krzysztof Stachewicz	
Prowadzący zajęcia	Krzysztof Stachewicz, Przemysław Strzyżyński	
Okres Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 10, Zaliczenie z oceną; w tym zajęcia zdalne: - Wykład synchroniczny: 10 - Ćwiczenia: 4, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie wiedzy o relacjach między etyką ogólną i szczegółową oraz stosowaną
C2	zapoznanie studentów z najnowszymi wyzwaniami etycznymi
C3	rozwinięcie umiejętności związanych z aplikowaniem norm ogólnych do sytuacji szczegółowych
C4	rozwijanie zdolności do argumentacji etycznej i obrony własnego stanowiska w kwestiach szczegółowych

Wymagania wstępne

ogólna wiedza i umiejętności z zakresu zagadnień propedeutycznych filozofii oraz historii myśli europejskiej

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna cnoty moralne i ich usytuowanie w gmachu etyki stosowanej	TEO_K5_W03, TEO_K5_W12, TEO_K5_W16	Kolokwium pisemne
W2	zna podstawowe metody i zasady argumentacji etycznej	TEO_K5_W02, TEO_K5_W03, TEO_K5_W09, TEO_K5_W13	Kolokwium pisemne
W3	zna metodologiczne zasady przechodzenia do norm ogólnych do szczegółowych	TEO_K5_W02, TEO_K5_W09	Kolokwium pisemne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi stosować moralne normy ogólne do szczegółowych sytuacji	TEO_K5_U01, TEO_K5_U03, TEO_K5_U05, TEO_K5_U06	Kolokwium pisemne
U2	potrafi analizować najważniejsze problemy bioetyczne	TEO_K5_U02, TEO_K5_U07, TEO_K5_U09, TEO_K5_U13	Kolokwium pisemne, Praca pisemna
U3	potrafi oceniać w perspektywach moralnych najnowsze wyzwania etyczne	TEO_K5_U02, TEO_K5_U05, TEO_K5_U06, TEO_K5_U07, TEO_K5_U09, TEO_K5_U10	Kolokwium pisemne, Praca pisemna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów prowadzić dyskusje w dziedzinie szczegółowych zagadnień moralnych	TEO_K5_K06, TEO_K5_K07	Kolokwium pisemne, Praca pisemna
K2	jest gotów rozwijać własną świadomość i osobowość moralną	TEO_K5_K01, TEO_K5_K02, TEO_K5_K03	Kolokwium pisemne, Praca pisemna
K3	jest świadomy doniosłości zasada moralnych w przestrzeni życia społeczno-politycznego oraz gospodarczego	TEO_K5_K07, TEO_K5_K09	Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Etyka ogólna a etyka szczegółowa i stosowana. W kręgu najważniejszych zagadnień	W3, U1, K1	Wykład, Wykład synchroniczny

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
2.	Aretologia grecka a chrześcijańska teoria cnót	W1, U1, K2	Wykład synchroniczny
3.	Bioetyczne aspekty związane z początkiem i końcem życia człowieka	W2, W3, U2, K1	Wykład synchroniczny
4.	Etyczne wyzwania transhumanizmu	W3, U3, K1, K3	Wykład synchroniczny
5.	Najważniejsze zagadnienia etyczne współczesności	W2, W3, U3, K2, K3	Wykład synchroniczny
6.	Problem aborcji i eutanazji w perspektywie etycznej	W2, W3, U1, U2, K1, K2	Ćwiczenia
7.	Odpowiedzialność w przestrzeniach gospodarczych	W1, W2, U1, K3	Ćwiczenia
8.	Etyczne aspekty transplantologii	W2, W3, U1, U2, K1, K2	Ćwiczenia
9.	Globalizacja a przemiany moralności	W1, W2, W3, U1, U3, K2, K3	Ćwiczenia
10.	Współczesność a problemy etyki rodzinnej	W1, W2, W3, U1, U3, K1, K2	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy, Dyskusja
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Metoda ćwiczeniowa

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	znajomość materiału z wykładów i jednej lektury
Ćwiczenia	wykazanie znajomości podstawowego materiału z zakresu etyki szczegółowej i umiejętności aplikowania norm ogólnych do kwestii szczegółowych

Literatura

Obowiązkowa

- Ślipko T., Zarys etyki szczegółowej, t. 1 (Etyka osobowa), t. 2 (Etyka społeczna), Kraków 2005.
- Anzenbacher A., Wprowadzenie do chrześcijańskiej etyki społecznej, tłum. L. Łysień, Kraków 2010.
- Chyrowicz B., Anatomia sporu, Kraków 2015.
- Współczesne wyzwania bioetyki i etyki, red. M. Chudzińska, G. Grzesiek, W. Sinkiewicz, Toruń 2022.
- Jaśtał J., Natura cnoty, Kraków 2009.
- Hołub G., Ulepszanie człowieka. Fikcja czy rzeczywistość?, Kraków 2018

Dodatkowa

- Sandel M., Przeciwno ulepszaniu człowieka. Etyka w czasach inżynierii genetycznej, tłum. O. Siara, Warszawa 2014.
- Ulepszanie człowieka. Perspektywa filozoficzna, red. G. Hołub, P. Duchliński, Kraków 2018.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć

Wykład	10
Ćwiczenia	4
Czytanie wskazanej literatury	35
Przygotowanie pracy pisemnej	10
Przygotowanie do zaliczenia	26
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 85
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
TEO_K5_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny poziomu własnej dojrzałości osobowej, zdobywanej wiedzy i kształtowanych umiejętności
TEO_K5_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do intelektualnego oraz religijno-duchowego formowania się przez całe życie, będącego podstawą odpowiedzialnego pełnienia zgodnych z kierunkiem i specjalnością ról zawodowych
TEO_K5_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do rozwiązywania problemów badawczych uczestnicząc w pracy zespołu, korzystając z opinii ekspertów
TEO_K5_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do identyfikowania i rozstrzygania dylematów etyczno-moralnych, zwłaszcza związanych z etosem zawodowym oraz przestrzegania i rozwijania tych zasad, a także do podejmowania działań na rzecz ich przestrzegania
TEO_K5_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podjęcia własnej, indywidualnej odpowiedzialności za kształt życia społecznego, kultury oraz dziedzictwa chrześcijańskiego
TEO_K5_K09	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uczestniczenia w życiu kulturalnym oraz do inspirowania działań na rzecz interesu publicznego
TEO_K5_U01	Absolwent/ka potrafi samodzielnie wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy z wykorzystaniem wiedzy teologicznej
TEO_K5_U02	Absolwent/ka potrafi przeprowadzać badania w zakresie teologii, obejmujące zwłaszcza analizę tekstów filozoficznych, biblijnych i teologicznych oraz syntezę różnych idei i poglądów, poprawnie dobierać metody i konstruować narzędzia badawcze, opracowywać i prezentować wyniki badań, stanowiące oryginalne rozwiązania złożonych problemów
TEO_K5_U03	Absolwent/ka potrafi zastosować metody badawcze dyscyplin pomocniczych teologii w zakresie ich wykorzystania w badaniach teologicznych wraz z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych
TEO_K5_U05	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz samodzielnie planować i realizować własny rozwój osobowy i religijno-duchowy oraz karierę zawodową, inspirować i organizować proces uczenia się innych osób, a także kierować ich rozwojem religijno-duchowym
TEO_K5_U06	Absolwent/ka potrafi integrować wiedzę z różnych dyscyplin z dziedziny nauk humanistycznych oraz stosować ją w nietypowych sytuacjach profesjonalnych
TEO_K5_U07	Absolwent/ka potrafi samodzielnie wykorzystywać wiedzę z różnych subdyscyplin teologii, odnajdywać powiązania pomiędzy poszczególnymi elementami chrześcijańskiego dziedzictwa doktrynalnego
TEO_K5_U09	Absolwent/ka potrafi argumentować i kompetentnie prowadzić dyskusję światopoglądową dotyczącą zagadnień teologicznych i życia Kościoła, z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, poprawnie formułować wnioski oraz tworzyć syntetyczne podsumowania
TEO_K5_U10	Absolwent/ka potrafi samodzielnie prowadzić dialog światopoglądowy, ekumeniczny i międzyreligijny
TEO_K5_U13	Absolwent/ka potrafi prawidłowo posługiwać się systemami normatywnymi, normami i regułami (dogmatycznymi, etyczno-moralnymi, prawnymi, zawodowymi) Kościoła katolickiego w celu rozwiązywania konkretnych problemów
TEO_K5_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii i prawa kanonicznego, którą jest w stanie rozwijać i stosować w działalności profesjonalnej
TEO_K5_W03	Absolwent/ka zna i rozumie terminologię nauk teologicznych i jej korzenie grecko-łacińskie
TEO_K5_W09	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu zagadnienia z zakresu filozofii i prawa kanonicznego
TEO_K5_W12	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu powiązania teologii z innymi dziedzinami nauki, zwłaszcza z naukami humanistycznymi, społecznymi i prawnymi, pozwalające na integrowanie z właściwych ich perspektyw

Kod	Treść
TEO_K5_W13	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu osiągnięcia badawcze w zakresie teologii współczesnych ośrodków i szkół teologicznych oraz główne osiągnięcia badawcze w zakresie filozofii
TEO_K5_W16	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu kompleksową naturę języka oraz kwestie historycznej zmienności jego znaczeń i ich konsekwencje dla teologii oraz elementarne procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłócenia